

ข้าราชการยักยอกเงินของราชการ แล้วนำมาคืนต้องรับผิดทางวินัยหรือไม่

นางนัฐภรณ์ รักษาทรัพย์ นิติกรชำนาญการ
กลุ่มงานวินัยและนิติการ กลุ่มบริหารงานบุคคล

หลาย ๆ ครั้ง ที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการหรือพนักงานราชการที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา เกี่ยวกับกรณีที่ข้าราชการผู้นั้นยักยอกทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการยักยอกเงิน หรือทรัพย์สินอื่นใดของทางราชการ ทั้งที่หน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบพบเอง หรือจากการชี้มูลจากหน่วยงานตรวจสอบต่าง ๆ ซึ่งการยักยอกเงินนั้นในทางอาญาจะเป็นคดีอาญาที่สามารถยอมความได้ แต่ในทางวินัยจะสามารถยอมผลประโยชน์ให้กับผู้ถูกกล่าวหา ว่าไม่เป็นการกระทำผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ข้าราชการรายดังกล่าวนำเงินที่ยักยอกไปแล้วมาคืนหน่วยงานราชการ การคืนเงินดังกล่าวจะนำมาพิจารณาเพื่อยุติเรื่องการดำเนินการทางวินัยได้หรือไม่ในวันนี้จึงได้นำอุทาหรณ์คดีปกครอง กรณี “ข้าราชการยักยอกเงิน คืนแล้ว (ไม่) ต้องรับผิดทางวินัย” เพื่อมาฝากทุกท่านที่สนใจและอาจจะต้องนำแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการหรือพนักงานราชการที่อยู่ในสังกัด โดยมีใจความว่า

“คดีนี้แม้จะเป็นการกระทำของข้าราชการตำรวจ ซึ่งบังคับตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ แต่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวินิจฉัยการกระทำของข้าราชการประเภทอื่น ๆ ได้เช่นเดียวกัน

ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีว่า ผู้ฟ้องคดีรับราชการตำรวจได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เบิกจ่ายเงินเดือนและหักเงินเดือนข้าราชการเพื่อนำส่งชำระหนี้เงินกู้สินเชื่อสวัสดิการแก่ธนาคาร แต่ได้นำเงินบางส่วนมาใช้ส่วนตัวเป็นเวลา ๔ เดือน โดยไม่นำเงินส่งธนาคาร ต่อมามีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนฯ มีมติว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีถือเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๗๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดี (ผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๒) จึงมีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ

ผู้ฟ้องคดีรับสารภาพและเห็นว่าความผิดอาญาฐานยักยอกทรัพย์สินเป็นความผิดซึ่งยอมความได้ ทั้งตนเองได้นำเงินพร้อมดอกเบี้ยไปชำระแก่ธนาคารครบถ้วนแล้ว และผู้เสียหายไม่ได้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฟ้องคดีการกระทำของผู้ฟ้องคดี จึงไม่เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งแต่คณะกรรมการข้าราชการตำรวจยกอุทธรณ์ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้มีการพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ

พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ยักยอกเงินในหน้าที่ไปใช้ส่วนตัวแล้วชำระคืนภายหลัง เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังโดยมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ให้ความยินยอม การที่ผู้ฟ้องคดีหักเงินเดือนข้าราชการผู้ให้ความยินยอม แต่ไม่นำเงินส่งให้ธนาคารจนธนาคารทวงถามกับผู้ถูกถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ข้าราชการผู้เป็นลูกหนี้ทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยจากการผิดนัด

/ชำระหนี้...

ชำระหนี้เงินกู้และอาจทำให้ถูกฟ้องคดีในภายหลัง ซึ่งแม้จะไม่มีใครดำเนินคดีอาญากับผู้ฟ้องคดีฐานยกยอกทรัพย์ เนื่องจากผู้เสียหายไม่ประสงค์ดำเนินคดีอาญากับผู้ฟ้องคดี แต่ในทางวินัย ว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดสำเร็จแล้ว อีกทั้ง การกระทำของผู้ฟ้องคดีจะเข้าข่ายเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงย่อมขึ้นกับพฤติการณ์การกระทำของผู้ฟ้องคดี

เมื่อพิจารณาพฤติการณ์การกระทำของผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นว่าการที่ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้นำเงินเดือนของข้าราชการที่ตนมีหน้าที่หักชำระหนี้ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว แม้จะอ้างความจำเป็นเรื่องการศึกษาของบุตรซึ่งหากมีความซื่อสัตย์สุจริตอย่างข้าราชการตำรวจที่ดีพึงมี ก็จะไม่เกิดกรณีดังกล่าวขึ้น อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีสามารถที่จะบรรเทาความเดือดร้อนของตนเองได้ด้วยวิธีอื่น นอกจากการเบียดบังเอาเงินของผู้อื่น ดังนั้น พฤติการณ์การกระทำจึงเป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียง เกียรติยศของข้าราชการ ทำให้ขาดความเชื่อถือศรัทธาจากผู้อื่นและเป็นตัวอย่างในทางที่ประพฤติน่าตำหนิ เข้าข่ายเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๗๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อง ๙๖/๒๕๕๙)

คดีนี้ถือเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับหน่วยงานของรัฐในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษทางวินัยกรณีที่มีความผิดทางอาญาด้วย ซึ่งแม้ผู้กระทำจะไม่ถูกดำเนินคดีอาญาเนื่องจากผู้เสียหายไม่ดำเนินคดีอาญา หากผลการสอบสวนทางวินัยพบว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดจริงก็พิจารณาลงโทษทางวินัยได้ และกรณีถือเป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่วันที่มีการทำความผิด ดังนั้น แม้ผู้กระทำจะเยียวยาความผิดด้วยประการใด ก็ไม่มีผลทำให้ไม่ต้องถูกดำเนินการทางวินัย นอกจากนี้ยังเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับข้าราชการทุกสังกัดไม่แต่เฉพาะข้าราชการตำรวจเท่านั้นว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่าง ๆ จะต้องไม่อาศัยโอกาสจากหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งต้องปฏิบัติตามหน้าที่โดยยึดถือกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด และระมัดระวังพฤติการณ์การกระทำของตนที่จะทำให้เกิดเสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการ...”^๑

จากอุทาหรณ์คดีปกครองดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้การกระทำของข้าราชการที่ถือเป็นความผิดทางอาญาแล้วผู้เสียหายมิได้ดำเนินคดีอาญาต่อผู้ถูกกล่าวหา ก็มิได้ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากความผิดแต่อย่างใด ผู้บังคับบัญชาก็จะต้องดำเนินการทางวินัยตามระเบียบแบบแผนกำหนดไว้โดยเคร่งครัดต่อไป อีกทั้งกรณีดังกล่าวถือเป็นการกระทำเข้าข่ายประพฤติน่าตำหนิอย่างร้ายแรง ดังนั้น ข้าราชการผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน จึงควรจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนและผู้ร่วมงานตามลำดับชั้นบังคับบัญชา และพึงคิดไว้เสมอว่า การกระทำลักษณะเช่นนี้ถือเป็นการเสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการ

^๑ นายปกครอง (นามแฝง). (๒๕๕๙, ๒๙ ตุลาคม). คดีปกครอง. บ้านเมือง

